

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції
тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях

та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя,

національних менших і міжнаціональних відносин

22 вересня 2021 року

Веде засідання голова Комітету ЛУБІНЕЦЬ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, доброго дня! 15:00, ми будемо розпочинати нашу роботу. На даний час, я бачу, в нас присутні три народні депутати офлайн. Ми чекаємо.

Олександр Любимович, доброго дня.

Чи є у нас приєднані народні депутати онлайн? Повідомте мені, будь ласка, хто у нас? Хто-хто? Касай?

Касай Костянтин Іванович, ми вас не бачимо.

КАСАЙ К.І. Я вас бачу прекрасно. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович, ми вас бачимо. Доброго дня.

Мені повідомили, що Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз, Юрій Анатолійович Бойко...

БОЙКО Ю.А. Да, я здесь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Отже... Руслан Олександрович...

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз чи присутній у нас на засіданні комітету?

Пані Неллі Яковлева...

Так, шановні колеги, на даний час у нас вже восьмеро народних депутатів, у нас є кворум. Я пропоную розпочинати наше засідання і чекати, поки до нас доєднаються наші колеги.

Отже, шановні колеги, вам заздалегідь був надісланий проект порядку денного. Сьогодні планується розглянути один законопроект, з опрацювання якого комітет визначено головним, та один проект, щодо якого комітету доручено дати висновок по головному комітету.

Шановні народні депутати, я зразу вношу пропозицію додати до порядку денного пунктом четвертим питанням щодо звернення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо підтримки бюджетних видатків на діяльність цієї інституції.

Чи буде хтось заперечувати проти цього питання? Ні.

Наступне питання, це звернення від Державної служби України з етнополітики та свободи совісті, теж по цьому ж питанню з приводу фінансування діяльності цієї інституції на наступний рік.

Чи буде хтось проти цього питання? Не буде.

І щодо розгляду питання Громадської організації "Всеукраїнська Асоціація Переселенців", яка, окрім звернень народних депутатів, у нас була робоча зустріч. Зустрічався я як голова комітету, разом зі мною був Тарас Петрович Тарасенко. Знову ж таки питання стосується, що програми на підтримку отримання житла для внутрішньо переміщених осіб, на даний час в проекті бюджету стоять нулі по двом програмам. Вони звертаються до нас, щоб ми по можливості розглянули це на засіданні нашого комітету. І якщо буде підтримка більшості народних депутатів, звернулись до бюджетного комітету щодо збільшення видатків по цих програмах.

Чи буде хтось виступати проти? Не буде. Дякую, шановні колеги.

Три додаткових питання. Чи будуть ще у когось пропозиції, зауваження, доповнення до порядку денного?

Якщо не будуть, шановні народні депутати, ставлю на голосування затвердити порядок денний, який складається з шести питань, окремо питання "Різне".

Я хочу повідомити вам, що в питанні "Різному" ми будемо вкотре піднімати питання щодо реалізації прийнятого нами з вами законопроекту щодо не накладення адміністративних стягнень на внутрішньо переміщених осіб, які постійно проживають на тимчасово окупованій території, які приїжджають до території нашої держави через Російську Федерацію Державною прикордонною службою.

У нас присутні два працівники Державної прикордонної служби, тому в "Різному" ми будемо це питання розглядати.

Прошу проголосувати за затвердження порядку денного.

Прошу голосувати, хто – за? Олександр Любимович? Дякую. У нас шестеро народних депутатів "за".

І тепер я буду називати народних депутатів, які у нас приєднані онлайн.
Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

Скажіть, будь ласка, у мікрофон, щоб ми вас почули.

ДЖЕМЛІЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Мустафа.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

Пана Ахтема немає.

Є Максим Миколаєвич Ткаченко.

Ми затверджуємо порядок денний.

ТКАЧЕНКО М.М, Голосує – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Пане головуєчий, Вадим голосує – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вадиме Владислаєвичу. Раді вас бачити на засіданні нашого комітету.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Я вас також радий бачити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, шановні колеги, рішення прийнято. Одноголосно.

Переходимо до першого питання.

Перше питання – проект Закону про деокупацію так названа (формула Свободи), поданий народним депутатом України Савчук Оксаною (реєстраційний номер 5093) (від 18.02.2021 року).

Ми запрошували на перше питання Савчук Оксану Василівну.

Чи є у нас народний депутат в онлайн? Секретаріат? Савчук? Немає.

Золотар Степан Андрійович, представник Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

ЗОЛОТАР С.А. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, представтеь, будь ласка.

ЗОЛОТАР С.А. Добрий день! Степан Золотар, директор Директорату розбудови миру Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Левадний Ігор, представник Державної прикордонної служби.

ЛЕВАДНИЙ І.А. Бажаю здоров'я, полковник Левадний, Адміністрація Державної прикордонної служби України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Носок Віталій, Міністерство освіти і науки.

НОСОК В.Й. Доброго дня! Віталій Носок, Державний експерт, директорату фахової передвищої, вищої освіти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Абрамов Павло, представник Міністерства фінансів України.

АБРАМОВ П.М. Добрий день! Абрамов Павло Миколайович, виконуючий обов'язки начальника відділу і заступника директора департаменту фінансів оборони, правоохоронних органів і державної безпеки Міністерства фінансів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Миколайович.

Отже, шановні колеги відсутній у нас автор, тому я коротко представляю дану законодавчу ініціативу.

Отже, метою законопроекту, за твердженням автора, є впровадження в законодавче поле чіткого поняття деокупації як завдання української

держави, закріплення принципів і послідовності етапів реінтеграції окупованих Російською Федерацією територій Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, окремих районів Донецької та Луганської областей, а також створення правових механізмів відновлення суверенітету та правопорядку на території, звільненій від тимчасової окупації, визначення засобів для захисту прав і свобод громадян України, які перебувають на тимчасово окупованій території України та національних інтересів України.

Основні положення законопроекту. Проектом закону визначається поняття деокупації тимчасово окупованих територій України, встановлюються етапи деокупації, правові заходи, правові наслідки для осіб, які причетні до тимчасової окупації територій України, гарантії населення на звільнених від окупації територіях. За твердженням автора ухвалення та реалізація законопроекту не потребує додаткових видатків з державного бюджету України.

До нас надійшов висновок Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, протокол 86, що проект Закону про деокупацію, внесений народним депутатом України Савчук, має вплив на показники бюджету, а саме призведе до збільшення видатків державного і місцевих бюджетів, а також може призвести до збільшення доходів державного бюджету.

Головне науково-експертне управління у своєму висновку до законопроекту наводить низку ґрунтовних зауважень, в тому числі щодо норм законопроекту, які порушують Конституцію України. Не буду зупинятись на цьому. Хочу єдине повідомити, що сам законопроект має п'ять аркушів, а зауваження ГНЕУ до цього законопроекту містяться на семи аркушах.

Отже, по висновках центральних органів виконавчої влади, користуючись тим, що у нас присутні представники ЦОВВів.

Будь ласка, Степан Андрійович Золотар, позиція Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

ЗОЛОТАР С.А. Добрий день! Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України також зауважує, що частина положень суперечить положенням Конституції та законів України. Зокрема запровадження воєнного стану законом суперечить процедурі введення воєнного стану, визначеній пунктом 31 частини першої статті 85 Конституції України.

Також пропозиція розірвати міжнародні договори та угоди, укладені з Російською Федерацією, концептуально може бути навіть підтримана лише після детально ... *(Не чути)* чинних міжнародних договорів. Інакше це може призвести до ситуації юридичної невизначеності через відсутність переліку таких договорів, які припиняються. Так само це може погіршити існуючий стан справ у випадку припинення Договору між Україною і Росією про українсько-російський державний кордон. Так само викликають занепокоєння положення щодо позбавлення громадянства громадян України.

Крім цього, низка термінів, на нашу думку, не відповідає принципу юридичній визначеності. Відповідно Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій вважає, що законопроект не може бути підтриманий або має бути суттєво доопрацьований.

Крім цього, на розгляді комітету перебуває урядовий проект Закону 5844 (про засади державної політики перехідного періоду), який також визначає етапи деокупації і правові наслідки більш детально і пройшов довгу і суттєву процедуру урядового погодження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степан Андрійович.

Я правильно зрозумів, що Міністерство з питань реінтеграції не підтримує прийняття даного законопроекту?

ЗОЛОТАР С.А. Так... Ні, у будь-якому разі, якщо комітет вирішить його підтримати, він має бути суттєво доопрацьований в комітеті або...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Левадний Ігор, позиція Держаної прикордонної служби України.

ЛЕВАДНИЙ І.А. Шановний пане голову, шановні народні депутати, Адміністрація Державної прикордонної служби підтримує законопроект 5093 із зауваженнями і пропонуємо його доопрацювати. Чому? Наразі найбільш актуальним залишається зауваження до редакції пункту 5 частини першої статті 4 законопроекту, що встановляє вимоги розірвати міжнародні договори та угоди, укладені з країною-агресором Російською Федерацією.

Необхідно наголосити на тому, що розірвання усіх договорів з Російською Федерацією може мати негативні наслідки. Так, питання українсько-російського державного кордону визнано договором між Україною і Російською Федерацією про українсько-російський державний кордон від 28.01.2003 року. Саме цей договір вказує на незаконність тимчасової окупації Російською Федерацією території України в Криму та окремих районах Донецької та Луганської областей.

Ще одним міжнародним договором, що на сьогодні залишається актуальним, є Угода між Україною та Російською Федерацією про демаркацію українсько-російського державного кордону від 17.05.2010 року. Актуальність цієї угоди обумовлена тим, що саме в ній передбачено, що сторони проведуть демаркацію українсько-російського державного кордону, встановлено Договором про українсько-російський державний кордон від 28.01.2003 року. Тому Адміністрація Державної прикордонної служби пропонувала виключити із проекту закону цей пункт в запропонованій редакції. При цьому ми не заперечуємо щодо можливості іншої редакції вказаного пункту, що враховує застереження адміністрації служби.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Віталій Носок, позиція Міністерства освіти і науки України.

НОСОК В.Й. Доброго дня, шановний пане головуючий! Доброго дня, всі народні депутати! Міністерство освіти і науки України не підтримало зазначений законопроект. Частина зауважень міністерства не знайшло відображення у висновку Головного наукового управління.

І стосовно ще зауважень. Певними нормами законопроекту пропонується те, що особи притягаються до встановленої законом відповідальності за колабораціонізм і позбавляються права викладати суспільні дисципліни. Ані законопроектом, ані іншими законами України не передбачено відповідальності за колабораціонізм, також не визначено термін "суспільна дисципліна", і відповідно ця норма носить декларативний характер і не може бути імplementована, і Міністерство освіти не може її підтримати.

Також законопроект, вважаємо, потребує доопрацювання, бо там є певні терміни, які потребують визначення, зокрема "українське населення Криму і Донбасу" і так далі, те, що може бути використано в освітньому процесі. Тому міністерство пропонує не підтримувати законопроект і відправити на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Віталію.

Будь ласка, Павло Миколайович Абрамов, позиція Міністерства фінансів України.

АБРАМОВ П.М. Шановний пане голову, шановні народні депутати! Міністерство фінансів принципово не заперечує щодо зазначеного

законопроекту, оскільки він, в принципі, необхідний і регулює болючі питання життєдіяльності країни.

Але виходячи з позиції Мінфіну, ми, в принципі, з точки фінансів державного бюджету розглядали цей законопроект, він... "Прикінцевими положеннями" передбачено пунктом 1, що він набуває чинності з дня його опублікування. Разом з тим окремі його положення потребують значних додаткових коштів державного бюджету. Тому ми пропонували, що до цього законопроекту потрібно скласти фінансово-економічні розрахунки, запропонувати якісь джерела покриття цих додаткових видатків, зокрема, після прийняття цього закону необхідно буде там вводити воєнний стан на окремих територіях України, вживати там заходи правового режиму воєнного стану відповідних, які розписані в Законі "Про правовий режим воєнного стану". Це все буде потребувати великого обсягу додаткових коштів державного бюджету.

Тому ми пропонували передбачити в "Прикінцевих положеннях" відстрочити термін його введення відповідно до статті 27 Бюджетного кодексу, передбачити його не з дня опублікування, а як потребує Бюджетний кодекс, після наступного бюджетного періоду. Враховуючи, що 15 серпня пройшло, то з 01.01.2023 року.

Ну, і також Міністерство фінансів звернуло, що ...*(Не чути)* законопроектної роботи Верховної Ради передбачено розробку аналогічного законопроекту, яке Міністерство інтеграції розробило і Кабінет Міністрів вніс, це законопроект 5844, таки, на мій погляд, більш концептуально регулює питання державної політики перехідного періоду. Тому ми пропонували, щоб у контексті цього законопроекту ...*(Не чути)* 5093.

Тобто питання Міністерства фінансів – тільки термін набуття цього законопроекту і узгодження ...*(Не чути)* положень альтернативних проектів, внесених на розгляд Верховної Ради.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Миколайович, зрозуміла позиція.

Будь ласка, в нас, як завжди, присутня Людмила Леонтіївна Денісова, позиція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

ДЕНІСОВА Л.Л. Доброго дня, шановні народні депутати, шановний пане голову, присутні! Ми вивчили, розглянули даний законопроект і сформувавши свою позицію, яка полягає в наступному, що, на наш погляд, законопроектом не передбачені якісь нові способи врегулювання повернення окупованих територій під контроль України. Тому цей законопроект або дублює вже діючі норми, або не узгоджується з діючими нормами законодавства. І тому, на наш погляд, деякі норми вже врегульовані, наприклад, щодо виборів, Виборчим кодексом. Вже багато народними депутатами було прийнято нормативних документів в той період з 2014 року, і зараз вже згадувався той новий законопроект, який всі обговорюють щодо перехідного періоду. Тому наша пропозиція така, що ми не підтримуємо даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Шановні колеги, з урахуванням того, що ми почули, хто хоче висловитись? Будь ласка, Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Доброго дня, шановні колеги. Цей законопроект порушує Конституцію України та засади європейської Конвенції по правах людини, питання обмеження мирних громадян бути обраними, які вимушені були залишитися на окупованій території, це схоже на якусь там геббельсовщину.

Тому моя особиста думка, що цей законопроект є нікчемним, таким чином ми не зможемо реінтегрувати та повернути ці території. Тому пропоную відхилити даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Олександрович.

Шановні народні депутати, хто ще хоче висловитись? Будь ласка, Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. Ви знаєте, я хотів би підтримати свого колегу. Взагалі це велика проблема – дух, спрямованість тих законів, які регулюють так званий перехідний період. Так сталося, що за віком я старший багатьох з вас і я ще пам'ятаю, яку кількість анкет я заповнював в радянські часи, де обов'язково був пункт: "чи я, чи мої батьки були на окупованій території". І дивна ситуація: міняються епохи, міняються держави, але цей більшовицький дух, він залишається.

Так само стосується так званих колаборантів, якщо влада не змогла українська захистити свою територію і своїх громадян, то вимагати від них героїчних подвигів так само неправильно.

І тому, я думаю, звичайно, це навіть не обговорюється наше ставлення до цього законопроекту, але ставлення комітету взагалі до цієї проблеми, відійти від такого карального, репресивного підходу до власних громадян, а навпаки показати їм дорогу назад у рідну державу, я думаю, це буде значно і, звичайно, абсолютно неприпустимий варіант позбавлення громадянства тих людей, які набули його взагалі за фактом народження на рідній землі. Це так, як би сказав Драгоманов, чудацькі думки про національну українську справу.

Але я думаю, що повернутися комітету до розуміння, до викладу основних підходів, в тому числі і відомствам, і нашим колегам, наше бачення того, що все-таки це наше законодавство в цьому плані не мусить бути репресивним, я думаю, правильно.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Любимовичу.

Шановні колеги, чи будуть ще пропозиції?

Наскільки я зрозумів, у нас перша пропозиція від Руслана Олександровича. Це за наслідками розгляду в першому читанні рекомендувати Верховній Раді відхилити даний законопроект.

ЧИЙГОЗ А.З. У мене є декілька висловів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Дякую.

По-перше, тут, дійсно, є такий узагальнений підхід, тому що я і по законопроекті, який Кабмін дав заходи по реінтеграції, по інтеграції наших територій. Я казав там, що є особливості по відношенню Криму, а також по відношенню тимчасово окупованих територій на Донбасі. Але тут нічого такого у багатьох статтях немає чого нам треба боятися. Тобто в цьому законопроекті, який подав Кабмін, там поняття "амністії", воно стосується дуже багато, коло таке широке. А що стосується люстрації, воно чомусь таке вузьке. Да. Тому є тут, думаю, що я тут згодний з тим, що комітету нашому потрібно над цим попрацювати, тому що буде якийсь рамочний закон, або буде якийсь там, кожний свої думки буде пропонувати від демагогії до якихось каральних мір. Але ще раз кажу, боятись тут нема чого. Тут є деякі пропозиції, які нам потрібно буде запровадити, наприклад, в окупованому тимчасово Криму. Тому що є люди, які дійсно роблять загрозу життю, а є люди, які створюють умови для того, щоб ці загрози були здійснювались. Тому тут не треба окремо розглядати ці дві групи людей.

Да, є терміни, наприклад, там перепаспортизація. Що це означає? Я теж не розумію. Там багато хто з наших громадян досі має паспорт України. Але деяка група має паспорти України і Росії. Вони чинять злочин – співпрацюють з окупаційною владою. Тобто є такі моменти, я би так казав.

Наприклад, не треба боятись. Так, мабуть, до тимчасово окупованих територій Луганської і Донецької областей така термінологія як "видворення

іноземців", вона, може, і неактуальна. Тому що там нема стільки, скажемо, з Росії переселенців. А в Криму їх, по різних оцінках, до мільйона людей. І тому, щоб не повторювати помилки радянського часу, коли замість кримськотатарського народу туди було переселено багато з інших регіонів Росії, зараз треба буде на це особливу увагу...

Наприклад, такі зараз питання виникають, коли там кажуть, от, ми приїхали. Тобто я їх вважаю учасниками злочину, який творить там Путін і Російська Федерація. Вони приїхали, там живуть десь 5 років, а потім у них народжується дитина. І вони кажуть, а в чому провина дитини, яка народилася в Криму.

Тобто це є такий, знаєте, політичний приклад, як змінювати искусственно цей демографічний устрій в Криму. Тому нам потрібно буде не боятись і приймати деякі рішення, мабуть, вони будуть непопулярні, а треба буде приймати ці рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Я б направив для того, щоб... Я не буду це підтримувати, по-перше, я думаю, що Савчук, колега, могла би з нами деякі консультації пройти, наприклад, стосовно Криму і більш він був би приємним цей законопроект. Але погоджуюся з пропозицією, що нам потрібно буде на комітеті все ж таки почати на цю тему працювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ахтем Зейтуллаєвич.

Шановні колеги, чи є ще бажані, хто хоче висловитись по даному законопроекту? Якщо немає, шановні народні депутати, в нас надійшла пропозиція рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про деокупацію (формулу Свободи) (реєстраційний номер 5093), внесений

народним депутатом України Савчук, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити. Прошу голосувати по даній пропозиції.

Хто – за? Рустем Енверович.

УМСРОВ Р.Е. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви утримались.

ЧИЙГОЗ А.З. Я теж утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я ж перелічував.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Горбенко Руслан - за.

Пане Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович – за.

Новинський Вадим Владиславович.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, ви – за пропозицію?

НОВИНСЬКИЙ В.В. Я – за, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарасенко – за.

Ахтеме Зейтуллаєвичу, ви утримались?

ЧИЙГОЗ А.З. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас 3 – утрималися, решта – за. Рішення прийнято.

Рухаємося далі. Отже, переходимо до законопроектів, з опрацювання яких комітет не є головним.

Проект Закону України про захист персональних даних, внесений народними депутатами України Черневим, Тарасенком, Стефанчуком, Касаєм та ін. Реєстраційний номер 5628. Головним є Комітет з питань цифрової трансформації.

З врахуванням того, що в нас присутні два співавтори, я думаю, що Костянтин Іванович Касай не буде заперечувати, щоб представив Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Дякую. Колеги, це...

КАСАЙ К.І. Як я можу заперечувати Тарасу Петровичу.

ТАРАСЕНКО Т.П. Дякую, Костянтине Івановичу.

Даний законопроект, ми над ним працювали більше року, він вводить в наше життя нові принципи захисту персональних даних і фактично впроваджує GDPR і Конвенції 108 та 108+, які наразі є поширеними в державах Європейського Союзу, а також у Великобританії.

Наразі ситуація відбувається наступним чином, що вже на постійній основі правила захисту персональних даних запрацювали по всій Європі. І фактично можемо спостерігати, хто цікавиться цією інформацією, що на торгові мережі, на онлайн-операторів органи, які уповноважені захищати персональні дані, наразі накладають мільйонні штрафи за порушення персональних даних. Також це стосується і амазон, і фейсбук, тобто там мільйонні штрафи зараз відбуваються в Європі. Проте вони пройшли цей шлях за останні чотири роки.

Закон "Про захист персональних даних" у нас в Україні діє, він діє з 2011 року. Проте він, однозначно, є застарілий, оскільки за десять років техніка на багато розвинулась, і нам потрібно вводити, зокрема, нові поняття в наше законодавство. Зараз законопроектом про захист персональних даних передбачено введення таких нових понять, поширення цього і на телеком, на банківську сферу, на інтернет-провайдерів.

Таким чином, ми унормовуємо їх до норм чинного законодавства. І в майбутньому будемо передавати повноваження по захисту персональних даних до спеціального органу. Наразі цим органом є Уповноважений з справ людини. Проте рівень захисту є недостатнім. І фактично це обмежує дійсний захист людей, їх персональних даних у нас в Україні. Тому що насправді це не питання Уповноваженого з прав людини і це непритаманне питання притягнення до адміністративної відповідальності за порушення таких прав винних осіб. І притягнення фактично є нерезультативним. Ніхто у нас в Україні за останні роки не поніс належної відповідальності за порушення своїх прав щодо персональних даних. Всі ми отримуємо sms-повідомлення, маркетингову таргетовану рекламу. Отже, ми повинні захищати ці сфери належним чином.

Через два тижні буде зареєстрований ще законопроект про відповідний орган захисту персональних даних. І я думаю, що в залі вони повинні розглядатись одночасно для того, щоб було розуміння, яким чином і в якій формі будуть захищатись персональні дані у нас в Україні.

Отже, колеги, я прошу підтримати даний законопроект. Та щоб направити повідомлення і наше рішення до основного комітету, що ми його підтримуємо для голосування у першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарас Петрович.

Будь ласка, Людмила Леонтіївна, позиція Уповноваженого.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую за надане слово. Дуже вдячна за те, що шановний автор Тарас Петрович Тарасенко згадав про непритаманну функцію Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Тому що, дійсно, покарання – це не зовсім функція парламентського контролю та захисту, який згідно з законом повинен здійснювати саме уповноважений. Ми, безумовно, підтримуємо нагально... тобто це дуже нагальний законопроект, він потрібний зараз. Ми всі бачимо, всі чуємо, про що вже сказала автор закону, що розповсюджуються персональні дані. Ми самі є суб'єктами, які наші дані розповсюджують. І нещодавно ви мали можливість почути знову, як дані персональні 53 мільйонів суб'єктів злило в інтернет, тому покарання повинно бути. І тому в нас є деякі зауваження, але ми можемо в друге читання, якщо буде така ласка народних депутатів, приєднати представників уповноваженого до уповноваженого для опрацювання. Але на зараз ми вважаємо, що потрібно, треба розглядати в залі. І, так, я погоджуюсь з тим, що потрібно розглядати разом з законом, проектом Закону про створення спеціального органу.

Дякую. Ми підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Також по цьому питанню ми запрошували Волкогон Світлану Олександрівну, представник Міністерства фінансів України. Чи присутня у нас Світлана Олександрівна?

ВОЛКОГОН С.О. Так, присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція Мінфіну.

ВОЛКОГОН С.О. Доброго дня, шановний пане голово, шановні народні депутати! Міністерство фінансів підтримує позицію законопроекту, але вважаємо, що цей законопроект потребує доопрацювання та надання фінансово-економічного обґрунтування цього законопроекту у зв'язку з тим, що буде створено орган, на який буде покладено ці обов'язки по законопроекту та його виконання. У зв'язку з цим ми його підтримуємо, але з урахуванням зауважень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Світлана Олександрівна.

Шановні колеги, хочу проінформувати вас, що до нашого комітету надійшов висновок Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, в цьому рішенні зазначено, що законопроект матиме вплив на показники бюджету.

Отже, відповідний комітет зазначає, що у разі прийняття відповідного закону до 15 липня 22-го року він має вводитись в дію не раніше 1 січня 2023 року. А після 15 липня 2022 року не раніше 1 січня 2024 року або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону, щоб ми на це звертали увагу.

Наступне. Державна служба фінансового моніторингу України підтримує проект за умови його доопрацювання. Відповідні пропозиції до нас надіслані.

Національна служба здоров'я України підтримує проект за умови його доопрацювання і вважає, що проект потребує доопрацювання в частині уточнення кола суб'єктів, які матимуть право на обробку персональних даних.

Антимонопольний комітет підтримує законопроект, але пропонує врахувати низку зауважень.

Адміністрація Державної прикордонної служби України підтримує проект з зауваженнями.

Міністерство охорони здоров'я надає зауваження і пропозиції до проекту без висновку.

І навіть Комісія з регулювання азартних ігор і лотерей вважає, що проект може бути прийнятий за основу з урахуванням висловлених зауважень.

Шановні колеги, чи є бажуючі висловитись по даному законопроекту? Будь ласка, Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Дивіться, я просто щодо фінансового забезпечення, я поспілкуюсь з бюджетним комітетом і заперечую думки якраз Міністерства фінансів України. Оскільки даним законопроектом тільки передбачено орган, а фінансово-економічне обґрунтування якраз буде написано до законопроекту про орган, який буде внесений.

Отже, саме даний законопроект не передбачає внесення змін і вплив на Державний бюджет України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, якщо бажуючих висловитись немає, шановні колеги, тоді пропоную наступне рішення нашого комітету.

Надіслати до головного Комітету з питань цифрової трансформації висновок з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про захист персональних даних (реєстраційний номер 5628) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Чи будуть альтернативні пропозиції, шановні народні депутати? Якщо не будуть, прошу проголосувати.

Хто – за? Дякую.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новинський Вадим Владиславович. Вадим Владиславович Новинський, проголосуйте, будь ласка.

КАСАЙ К.І. Дмитро Валерійович, видно було, як я проголосував? Бо в мене інтернет трошки завис.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, ми побачили, ви – за.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до третього питання. Шановні колеги, як ви знаєте, в нас є практика залучення до роботи нашого комітету позаштатних консультантів. З урахування, що наш комітет займається в цілому правами людини, хочу повідомити вас, що останнім часом до нашого комітету збільшилися звернення громадян України, які приймали участь в антитерористичній

операції, в операції Об'єднаних сил. Тому є пропозиція залучити до цієї роботи, підсилити цей напрямок нашого комітету Котляра Андрія Івановича, який присутній у нас на засіданні. Я вам хочу цього представити. Людина, яка безпосередньо з цього середовища, приймала участь в антитерористичній операції, спілкується, піднімає питання і соціального забезпечення наших воїнів АТО/ООС. Думаю, що це підсилило би цей напрямок в нашому комітеті.

Шановні колеги, чи будуть запитання до Андрія Івановича? Пропозиції, зауваження?

Якщо не буде, шановні колеги, тоді прошу... буду ставити на голосування пропозицію проголосувати про залучення Котляра Андрія Івановича до роботи нашого комітету – повна назва – позаштатним консультантом.

Прожу голосувати за цю пропозицію.

Хто – за? Дякую.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський. Чекаємо.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Вітаємо Андрія Івановича у великій сім'ї людей, які захищають права громадян України.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання. Як я зазначав, це три питання, які ми додатково проголосували та внесли в порядок денний.

Питання номер 4. Про розгляд звернення від Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. З врахуванням, що у нас присутня Людмила Леонтіївна, будь ласка, Людмилу Леонтіївно, з приводу вашого листа та звернення до бюджетного комітету.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую.

Шановні народні депутати, хочу вас проінформувати, але думаю, що ви вже побачили в тому проекті бюджету на 2022 рік. На жаль, Кабінетом Міністрів України не виконано пункт 24 Рекомендацій щодо бюджетної політики, схваленої Постановою Верховної Ради ще в липні 2021 року.

Що було сказано там? Що були передбачені кошти Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України для здійснення парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод належним чином та в повному обсязі.

На жаль, ця рекомендація була не врахована. І тому я дуже звертаюся до вас, щоб ви знайшли таку можливість підтримати і звернутися до бюджетного комітету (я теж звернулася) для того, щоб все ж таки збільшили асигнування на утримання секретаріату, на збільшення кількості працівників, а ми порахували, що це потрібно на 80 осіб збільшити, щоб прийти хоча б до той навантаженості на працівника, яка була в 2019 році. Тоді було у нас 2019 році 8-12 повідомлень на особу, яка розглядала, а зараз 25-30. Крім того, це збільшення кількості звернень від громадян, повідомлень про порушення

прав людини, воно приводить до збільшення парламентських заходів, моніторингових візитів, ми теж їх кількість збільшили.

І тому потрібно все ж таки збільшити кількість людей, які будуть представлені в регіонах, щоб, наприклад, національний превентивний механізм працівники були в тому числі в регіонах для того, щоб ми зменшили видатки на відрядження, коли наші працівники їздять з міста Києва і до інших міст в Україні для того, щоб зробити моніторинговий візит.

Тому я дуже прошу вас підтримати розрахунки, у нас це представлено народним депутатам. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Шановні колеги, з урахування, що дійсно відбувається суттєве зростання звернень від громадян України до Уповноваженого Верховної Ради України, крім того, як ви бачили, і сам Уповноважений Людмила Леонтіївна і представники в регіонах максимально активно працюють, відкриваються додаткові представництва, вважаю, що я скажу від себе, вважаю, що подібний лист потребує нашої підтримки, тим більше, що ми тут виступаємо не за збільшення фінансування якоїсь конкретної особи, а конкретно інституцій, яка займається захистом прав людини.

Шановні колеги, хто хоче висловитися по даному питанню? Якщо...

Будь ласка, Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Доброго дня. А повідомте, будь ласка, скільки зараз вакантних місць є в Офісі Уповноваженого з прав людини?

ДЕНІСОВА Л.Л. Зараз 30 осіб вакантних місць. Ми проводимо конкурси. Треба сказати, що коли ми приймали на роботу в умовах COVID, коли була спрощена процедура, потім контракти діють ті, які у зв'язку зі зміною законодавства, тільки з 6-го... до грудня. І тому нам потрібно було всіх цих працівників, яких ми прийняли в той час, провести конкурси.

Я вам хочу сказати, що ми провели біля ста. Але прийшло до нас тридцять... 3,5 тисячі осіб. Тобто великий попит є на роботу в Секретаріаті Уповноваженого. Іноді на одне місце приходило до 50 осіб. І тому ми не припиняємо ці конкурси, але зараз вони у нас трошки, з 16 серпня зупинилися, тому що потрібні сертифікати.

Зараз ми підписали меморандум з Національною службою з сертифікації мови, і ми будемо вже робити самі, не тільки для наших працівників видавати, робити сертифікацію, але й для інших державних органів, щоб допомогти в тому числі впоратись з такими конкурсами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Будуть ще запитання? Дякую.

Тоді, шановні колеги, ставлю на голосування підтримати лист Уповноваженого Верховної Ради України викласти окремим листом, зазначити, що це є рішення нашого комітету, і направити це рішення до Комітету з питань бюджету для врахування при підготовці законопроекту про Державний бюджет на 22-й рік. Дякую.

Прошу голосувати. Хто – за? Дякую.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський з'явився?
Напевно, немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз. Пана Ахтема теж немає, інтернет погіршився.

Дякую. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до наступного питання. Шановні колеги...

ЧИЙГОЗ А.З. Так, а мій голос врахували?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич, проголосуйте, будь ласка.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Недарма я сказав, що якісь проблеми у вас з інтернетом.

Шановні колеги, наступне питання у нас, по суті, таке ж саме. До нас... У нас ДЕСС був п'ятим, здається. До нас звернулася Державна служба України з етнополітики та свободи совісті. Так само на наступний бюджетний рік жодної гривні не виділено по програмі "Фінансова підтримка громадських об'єднань і етнічних спільнот, національних меншин і корінних народів". По цій програмі звертається до нас ДЕСС, просить 7 мільйонів гривень на створення територіальних осередків 9 мільйонів 117 тисяч 800 гривень і запровадження нової бюджетної програми з сумою здійснення заходів з реалізації державної політики з питань етнополітики та свободи совісті. Наскільки я розумію, 17 мільйонів 588 тисяч.

А чи присутній у нас голова ДЕСС? Неп्रисутній? Цікава позиція надіслати лист, попросити, щоб ми його розглянули на засіданні комітету і не прийняти на засідання комітету. Якась дивна ситуація.

Будь ласка, Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Шановні колеги, почувши три пропозиції щодо ДЕСС, є пропозиція підтримати першу програму на 7 мільйонів гривень щодо підтримки так як Закон уже прийнятий щодо корінних народів і їх підтримка, я думаю, буде якраз у 22-му році своєчасна. А що торкається другої та третьої програми, відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович, бачу вашу руку.

КАСАЙ К.І. А я взагалі пропоную перенести на наступний комітет, буде представник – будемо голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо не буде проти Руслан Олександрович, вважаю, що пропозиція Костянтина Івановича...

ГОРБЕНКО Р.О. Костянтин Івановичу, я теж вважаю, що треба перенести, але на наступному комітеті буде дуже важливе питання, і щоб не марно тратити часу, прошу розглянути мою пропозицію.

Дякую.

КАСАЙ К.І. А я прошу розглянути мою. Давайте поставимо на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у нас дві пропозиції. Перша пропозиція: підтримати тільки в частині виділення 7 мільйонів для громадських об'єднань етнічних спільнот (національних меншин і корінних народів), решту не підтримувати. Друга пропозиція: взагалі не розглядати сьогодні цей лист.

Знову ж таки, я не знаю, чи встигаємо ми по термінах, коли в нас бюджетний комітет готує внести... А, тільки сьогодні.

Тому, Костянтин Івановичу, з врахуванням, що тоді, якщо ми переносимо розгляд цього питання, взагалі відпадає необхідність його розглядання, може, підтримаємо односторонню пропозицію нашого колеги Руслана Олександровича Горбенка і в частині тільки 7 мільйонів підтримаємо це звернення?

КАСАЙ К.І. Тільки із-за Руслана Олександровича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Домовились.

Тоді ставлю на голосування пропозицію направлення рішення нашого комітету до Комітету з питань бюджету в частині виділення додаткових коштів по програмі на підтримку громадських об'єднань етнічних спільнот (національних меншин і корінних народів) 7 мільйонів гривень.

Ставлю на голосування. Хто – за? Дякую.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято одногосно.

І шосте питання. Шановні народні депутати, у нас відбулася зустріч. У нас – це у мене і у Тарасенка Тараса Петровича з головою громадської організації "Всеукраїнська Асоціація Переселенців".

Вони звертаються до нас і звертають нашу увагу, що проектом Державного бюджету на 22-й рік взагалі не передбачено видатків для реалізації бюджетних програм з надання державної підтримки для забезпечення громадян, зокрема і внутрішньо переміщених осіб, доступним житлом за рахунок коштів державного бюджету, порядок надання якого затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 року (номер Постанови 819) та надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам та учасникам проведення антитерористичної операції та/або учасникам проведення операції Об'єднаних сил на придбання житла, порядок використання коштів якого затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 року (реєстраційний номер постанови 980).

Вказані бюджетні програми вже другий рік поспіль не мають жодного фінансування. Ігнорування цих програм у 22-му році залишає переселенців, зареєстрованих на отримання державної підтримки, а це приблизно 20 тисяч сімей переселенців, ще на один рік сам на сам із проблемами пошуку житла.

Чи присутній у нас ще представник Міністерства з питань реінтеграції?

ЗОЛОТАР С.А. Так, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Андрійович, ваше запрошення.

ЗОЛОТАР С.А. Перепрошую. На жаль, я не можу сказати щодо цих постанов, оскільки цим займається інший підрозділ нашого міністерства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чому я задав це питання? Бо розпорядниками цих коштів якраз по цим програмам є ваше відповідне міністерство. Дивно, що саме міністерство до нас не звертається з подібним листом щодо збільшення видатків по своїх програмах. Але, як ви бачите, до нас звертаються напряду внутрішньо переміщені особи. Єдине, що чому я задавав це питання, я думаю, що треба його підтримати просто в рамковій... в якому фінансуванні просити у бюджетного комітету.

Наскільки ми тоді спілкувались, нам повідомляли, що останній раз ці програми працювали в 2018 році... у 19-му, і тоді приблизно фінансування було на рівні щось там 50 мільйонів. Все рівно ми не впевнені, що всі наші запити, рішення нашого комітету бюджетний комітет виконає чи сприйме.

Є пропозиція по обох програмах просити по 100 мільйонів гривень. Просимо побільше, а там скільки дадуть, стільки дадуть.

Чи будуть інші пропозиції? Якщо не буде, тоді...

Да, Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Ні, не по 200. Доручити Міністерству все-таки прозвітувати і надати інформацію на комітет про виконання минулих програм. І які плани взагалі щодо 22-го року?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приймається. Тоді голосуємо.

Перша пропозиція. Направити рішення нашого комітету до Комітету з питань бюджету: в рамках цих двох програм просимо виділення коштів, розглянути пропозицію виділення коштів по 100 мільйонів гривень на кожен програму.

І другим зазначити в цьому ж рішенні нашого комітету: звернутись до Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та зобов'язати їх прозвітувати перед членами нашого комітету щодо

бюджетних програм, які діяли, подібних всіх бюджетних програм, всіх, за 2021 рік та їх плани на 22-й рік, скільки вони просили, по яких програмах і яким чином вони будуть їх використовувати?

ГОРБЕНКО Р.О. У порівнянні з 2020 роком.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У порівнянні... Ні, письмово. Ми зразу приймаємо рішення. Хай надсилають. Ми розглянемо. Я думаю, що окреме засідання ми зробимо, щоб перед нами все рівно прозвітували міністр із заступниками, як це у нас було. Взагалі у нас була пропозиція, це не в рамках обговорення, а у нас взагалі була пропозиція...

ТАРАСЕНКО Т.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Да, 15 хвилин. У нас є декілька підзвітних міністерств, одне з яких Міністерство з питань реінтеграції, щоб кожен комітет був присутній хтось з заступників. Ми розуміємо, що кожного разу сам міністр точно не може бути присутній, але заступники, які виконують різні бюджетні програми, в кінці в розділі "Різне" обов'язково на засіданні кожного комітету звітував: там така-то програма так працює, такі-то плани.

ГОРБЕНКО Р.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Принаймні живе спілкування. Я думаю, що це точно поліпшить нашу співпрацю з ними.

Приймається таке рішення, шановні народні депутати? Тоді прошу за нього проголосувати.

Хто – за? Дякую.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Ми завершили розгляд всіх питань, переходимо до питання "Різне".

Повідомляю вам, шановні народні депутати, я зразу дам інформацію і потім ми перейдемо до спілкування з Державною прикордонною службою, якщо ви не заперечуєте.

Шановні колеги, в кінці минулої сесії наш комітет проводив моніторинговий візит до місць компактного проживання національних меншин. 26 серпня наш комітет провів великий круглий стіл на тему: "30 років незалежності України: досягнення та перспективи розвитку державної етнонаціональної політики".

Повідомляю вам, що дуже часто до нас приходять різні представники громадських об'єднань, які представляють різні національні меншини, національні спільноти. І неодноразово в ході цих зустрічей піднімалось питання, що на даний час при жодному органі не діє консультативний дорадчий орган створений з представників національних спільнот.

Тому виникла пропозиція, щоб на базі нашого комітету, який профільно займається цими питаннями, ми створили консультативну дорадчу раду з питань національних спільнот. До складу цієї ради увійдуть представники "парасолькових" організацій національних меншин.

Чому я про це повідомляю в "Різному"? Якщо не буде заперечень, то я, з вашого відома, буду давати доручення секретаріату, щоб готували положення, ми будемо це положення затверджувати вже на засіданнях нашого комітету, визначати кількісний склад і формувати цей орган. Якщо не буде заперечень по цьому органу, то будемо його створювати.

Не буде заперечень, шановні народні депутати? Не буде.

Наступне. Така ж сама була пропозиція. Всі ми неодноразово кажемо політично, що наше майбутнє – це наша молодь. Тому теж при спілкуванні з молодими громадянами України, зі студентами, школярами, виникла ідея, щоб на базі нашого комітету створили молодіжну раду.

Так само, якщо не буде ніхто заперечувати, буду давати доручення секретаріату, щоб готували положення, визначали кількісний склад, і ми будемо об'являти конкурс, щоб молоді активні лідери з усіх куточків нашої держави прийняли участь у цьому конкурсі, і ми сформували молодіжну раду при нашому комітеті.

Не буде ніхто заперечувати? Дякую.

Також під час візитів до Донецької і Луганської області, хочу вас проінформувати, що останній офіційний візит міністра з питань реінтеграції Олексія Юрійовича Резнікова відбувався на території Донецької області, це було 13 вересня, я був присутній на цій зустрічі.

Була окрема зустріч з керівниками військово-цивільних адміністрацій. На даний час в двох областях створено 20 ВЦА – дві обласні і 18 військово-цивільних – міські та селищні. Також вони підняли ті питання, які потребують окремого, скажемо так, реагування, в тому числі, від нашого комітету.

Також якщо не буде ніхто проти, з вашого дозволу, є пропозиція створити постійно діючу або моніторингову місію, або робочу групу по взаємодії з військово-цивільними адміністраціями. Якщо ви заперечувати не будете, то також я даю доручення секретаріату, готуються положення, ми визначаємо, чим конкретно буде займатись такий наш орган новий на базі нашого комітету, і потім ми будемо виходити на пропозиції, хто готовий очолити, хто готовий бути в заступниках і активно працювати. Тобто, якщо не буде заперечень по створенню такого органу, теж буду давати...

Да, будь ласка, Рустем Енверович.

УМСРОВ Р.Е. Я тільки хотів би, якщо є можливість додати не тільки цивільні адміністрації, а ще і органи, які зараз виконують обов'язки по Автономній Республіці Крим і місту Севастополь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приймається. Можемо робити один такий орган. Не буде заперечень? Тоді знову ж таки з вашого відома даю доручення секретаріату готувати положення і на якомусь наступному засіданні нашого комітету ми будемо готувати, затверджувати всіх трьох органів положення, визначати керівний склад кожного органу і приймати такі технічні рішення. Дякую

Шановні колеги, в мене все по тій інформації, яку я хотів вам донести. І в питанні "Різному" хочу проінформувати всіх народних депутатів, що на попередньому засіданні ми окремо приймали рішення і розглядали звернення громадян України в присутності Державної прикордонної служби, а саме чому повторюються ситуації після прийняття відповідного закону, який напрацьовувався в першу чергу нашим комітетом, а саме незастосування адміністративних стягнень до громадян України, які постійно проживають на тимчасово окупованій території, які через те, що закриті контрольні-пропускні пункти в'їзду-виїзду вимушено виїжджають на територію Російської Федерації і заїжджають знову на територію нашої держави. Таким

чином тоді це було порушення діючого законодавства, їх Державна прикордонна служба зустрічала адміністративними штрафами.

Закон ми змінили. Були впевнені, що проблем взагалі немає. виявилось, що не тільки є проблема, а і цю проблему нам підтвердив представник Державної прикордонної служби. Тому на це засідання ми окремим листом запросили голову Державної прикордонної служби. Як мені повідомив секретаріат, голова не зміг до нас прийти. Чому? Я думаю, що нам пояснять інші представники Державної прикордонної служби.

Наскільки мені повідомили, у нас присутній. Якщо я помилюся, ви мене виправите. Лисюк Юрій Олександрович, заступник директора Департаменту охорони державного кордону Адміністрації Державної прикордонної служби. Присідайте до нас за стіл. І присутній Іванський Андрій Васильович, так? Заступник начальника Управління адміністративної юрисдикції Департаменту охорони державного кордону Адміністрації Державної прикордонної служби.

Отже, шановні представники Державної прикордонної служби, ми як народні депутати, які не тільки розробляли даний законопроект, а й які профільно займаються постійним парламентським контролем на території Донецької та Луганської областей в частині... і Харківської в частині, що відбувається з громадянами України, які перетинають державний кордон України, виїжджаючи з тимчасово окупованої території через Російську Федерацію.

І ми би хотіли сьогодні від вас почути, чому, незважаючи на прийнятий закон, Державна прикордонна служба продовжує накладати адміністративні стягнення. Будь ласка.

ЛИСЮК Ю.О. Дякую за надане слово, шановний пане голову, шановні панове депутати.

Хочу доповісти по цьому питанню наступне. Державна прикордонна служба з набуттям чинності даного закону виконує його абсолютно. Я хотів би для підтвердження своїх слів надати декілька цифр.

Цифри наступні. З початку цього року до вступу в силу закону ми виявили більше 26 тисяч громадян, які порушили адміністративний порядок. З них було притягнуто більше 12,5 тисяч осіб. Зі вступом в силу закону за весь цей період до сьогоднішнього дня нами виявлено 8 тисяч осіб, які порушили адміністративне законодавство. Притягнуто до відповідальності 300, чуть більше 300 осіб. Це складає всього-на-всього менше 4 відсотків. До вступу закону це було майже 40 відсотків, сейчас – біля 4 відсотків.

Після наради, яка відбулась 8 числа цього місяця, нами виявлено на кордоні більше 2 тисяч осіб. Притягнуто до відповідальності за адміністративні порушення 40 осіб – це менше 2 відсотків.

Кого ми притягуємо до відповідальності зараз. Відповідно до закону, який був прийнятий Верховною Радою, в статті, яка...

КОПИЛЕНКО О.Л. Вибачте, будь ласка, можна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. Нам не потрібен оцей лікнеп, що написано в законі ...*(Не чути)*

ЛИСЮК Ю.О. Ну, з гуманітарних...

КОПИЛЕНКО О.Л. Вибачте, можна, зі всією повагою до вас. Ви вибачте, будь ласка ...*(Не чути)* Або треба пояснити, чому немає голови. Тоді мусить бути заступник. Ви не є процесуально самостійна фігура. Ви кажете те, що ви можете доповісти в силу свого, вибачте, зі всією повагою

до вас, обмеженого службового статусу. Нам не треба розповідати, які у вас ліміти на порушників.

Було одне конкретне питання: чому після прийняття закону все одно це продовжується? Був запрошений голова прикордонної служби. Голова, заступники – нікого немає. А оця версія, скільки ви затримали, ну, так, вибачте, мені це не цікаво.

ГОРБЕНКО Р.О. Я теж дякую. А ще по цифрам. 28 тисяч – це за який час?

ЛИСЮК Ю.О. 26 тисяч, це було з початку року до виходу закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Закон вступив в силу 24 липня.

ЛИСЮК Ю.О. 24 липня. Так. До 24 липня.

ГОРБЕНКО Р.О. Дякую. І з 25 липня, по який час було 8 тисяч?

ЛИСЮК Ю.О. По вчорашній день було 8 тисяч, якщо точно, 13... і притягнуто до відповідальності за цей весь період 326 осіб. А з 8 числа після минулої наради, як я вже казав, 2 тисячі і 40 осіб притягнуто до відповідальності. А голова служби не зміг і заступники також уповноважили мене, позицію Державної прикордонної служби висловити, у зв'язку з тим, що знаходяться на певних заходах, які сьогодні відбуваються, на жаль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, Юрій Олександрович, а скільки заступників у голови?

ЛИСЮК Ю.О. Три.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Три заступники. Скільки директоратів у вас, департаментів?

ЛИСЮК Ю.О. П'ять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки управлінь?

ЛИСЮК Ю.О. Зараз не можу точно сказати скільки управлінь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мене просто дивують, я розумію, голова не може. Заступників три. Так, не можуть. Керівники департаментів не можуть, керівники...

ЛИСЮК Ю.О. Один із керівників департаменту, я вибачаюсь, він присутній – директор персоналу Ігор Левадний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, на попередньому засіданні у нас був приєднаний онлайн один із заступників. Ту інформацію, яку нам надали через онлайн, ми як народні депутати для себе вирішили недостатньою. Саме тому і виникла... це ж не просто наша забаганка, виникла ініціатива запросити голову і особисто не через онлайн. Можливо, якусь інформацію він може надати нам в закритому режимі, можливо, щось не можете ви сказати. Тут я підтримую на сто відсотків Олександра Любимовича, який каже, вас прислали, вам дали текст, ви зачитали, ви пішли. У нас проблема в тому, що ми вже не перший раз піднімаємо це питання, і це питання не стосується нікого з нас тут, це питання стосується захисту прав людей.

Ми, коли приймали це рішення, я це пояснював заступнику, що на нараді, яка відбувалась в Міністерстві з питань реінтеграції, був присутній особисто Голова Державної прикордонної служби, був присутній на той момент заступник міністра внутрішніх справ Геращенко, який і зараз вже

заступник... штатний радник. І тоді сама Державна прикордонна служба запропонувала цю дефініцію, ці зміни. І на моє пряме запитання, чи, дійсно, ми всіх громадян України захистимо, щоб жоден... От ви нам кажете, ми ж, дивіться, всього-на-всього 4 відсотки притягаємо. Ми, коли приймали це рішення, ми були впевнені, що жодна людина тепер не отримує від України адміністративне стягнення, жодна. І саме це формулювання з гуманітарних підстав, якщо вже йти по букві закону, то я вам пораджу відкрити постанову Кабміну цю ж, яка визначає гуманітарні підстави, де окремим пунктом зазначено, що перелік гуманітарних підстав не є вичерпним. Це перше. І друге. Там є таке? Так чи немає?

ЛИСЮК Ю.О. Так, є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Це перше.

І друге. В цій же постанові написано, що громадяни України не повинні надавати підтвердження гуманітарних підстав. Там є таке? Так чи ні?

ЛИСЮК Ю.О. В законі визначено, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я не про закон, я про постанову. Закон визначає, робить відсилку до постанови Кабінету Міністрів. Відкриваємо постанову Кабінету Міністрів, написано: перелік підстав, раз, два, три, в кінці, не є вичерпним. Отже, будь-яка гуманітарна підстава... Я додому їду, я хочу побачити батьків. В нашому розумінні і в рішенні постанови Кабінету Міністрів це є вже гуманітарна підстава. І в цій же постанові Кабміну зазначено, що доказувати, що я їду до батьків я не повинен. Тому в мене з'являється запитання, чому в реалізації прийнятого закону і діючій постанові Кабміну Державна прикордонна служба вдруг вирішила, що:

Перше. Якщо немає таких гуманітарних підстав, автоматично це адміністративний штраф.

Друге. Кожен громадянин України для того, щоб на нього не було накладено адміністративний штраф, повинен доказати письмово, я коли це почув у Маріуполі, письмово доказати, що у нього є такі гуманітарні підстави. А саме при спілкуванні з ректорами вузів, які працюють на території Донецької, Луганської областей, мені повідомили, що кожна дитина, яка буде і їде навчатися в такий вуз, повинна отримати через інтернет-скриньки офіційний виклик від вузу для того, щоб цей виклик надати Державній прикордонній службі України на вимогу прикордонників.

І у мене просте запитання. В якому законі, якою нормою, якою постановою Кабміну визначено повноваження Державної прикордонної служби вимагати підтвердження від громадян України? От саме на цю підставу ми хотіли почути відповідь від голови Державної прикордонної служби.

ЛИСЮК Ю.О. Зрозуміло. Ми абсолютно з вами погоджуємося. Дозвольте, я скажу, кого ми притягнули до відповідальності. Кого ви перераховували, це абсолютно логічно, хто їде на навчання, ніхто не притягається. Притягаються у нас три категорії...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна я от зразу вас переб'ю, от дозволю собі. У мене є звернення офіційне від громадянина України, який їхав на навчання, який отримав протокол через те, що він не зміг надати письмове підтвердження, що він вже є студентом українського вузу. Ну, що ви про це скажете?

ЛИСЮК Ю.О. Ну, тут немає що сказати, тут...

ГОРБЕНКО Р.О. *(Не чути)*

ЛИСЮК Ю.О. Я можу сказати наступне, що з цих категорій, по яких ми реально не пропускаємо: це хто перетинає лінії розмежування поза КПВВ. Раз категорія. Порушники порушують, в обход ідуть.

Друга категорія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони ж всі в обход ідуть.

ТКАЧЕНКО М.М. А де ви їх, ловите у лісі, чи що?

ЛИСЮК Ю.О. Да, в лісі, в полі.

ТКАЧЕНКО М.М. Це все зовсім інше.

ЛИСЮК Ю.О. Ці люди попадають в цю категорію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, в якому віці?

ТКАЧЕНКО Т.П. *(Не чути)*

ЛИСЮК Ю.О. Людина, колега, який безпосередньо займається організацією.

ТКАЧЕНКО М.М. Хорошо, дочитайте ще дві категорії.

ЛИСЮК Ю.О. Дві категорії?

ТКАЧЕНКО М.М. Ще дві. Пусть, Руслан Александрович.

ГОРБЕНКО Р.О. *(Не чути)*

ЛИСЮК Ю.О. Поза КПВВ.

ГОРБЕНКО Р.О. Поза КПВВ. Це ж незаконне перетинання державного кордону, так?

ЛИСЮК Ю.О. Це зовсім інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ж не цей закон.

ГОРБЕНКО Р.О. *(Не чути)*

ЛИСЮК Ю.О. Ми притягуємо їх до відповідальності.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, адміністративна. Але це ж інша... ми ж не розповсюджували на цих громадян. Навіщо ви нам... *(Не чути)*

ТКАЧЕНКО М.М. Зачитайте ще дві категорії.

ЛИСЮК Ю.О. Тоді це вони, получається, не стосується.

І друга категорія – переміщують товари на тимчасово окуповані території. І третє – це здійснюють комерційне перевезення пасажирів через лінію розмежування.

Ми проаналізували цих громадян, вони регулярно перетинають пункти пропуску в різних частинах України і через Станицю Луганську, і через Мілове, через ... *(Не чути)* Тому такі категорії, їх дуже мало цих людей.

ГОРБЕНКО Р.О. А прикордонна служба не хоче ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ми не піднімали питання з приводу ваших повноважень. Ви там перевіряєте, хто законно переміщає товари, незаконно. Ми піднімаємо питання, чому Державна прикордонна служба вимагає підтвердження гуманітарних підстав, вимагає це робити письмово і вважає, що гуманітарні підстави потребують... що перелік гуманітарних підстав в постанові Кабміну є виключний. Все, просте ж запитання.

Я ж вам привів приклад. У мене є звернення від громадянина України, який... Знаєте, ми навіщо приймали цей закон і тоді наш комітет за основу і в цілому, Верховна Рада за основу і в цілому? Основний посил, ми казали, що нам потрібно забрати, ми звідти забираємо молодих людей. Саме перед вступною кампанією ми хотіли, щоб це став законом, саме законом. Це як такий сигнал – приїжджайте до нас, ми вас чекаємо.

Бо коли вони тричі їдуть, тричі... Я перед цим спілкувався, їдуть батьки з дитиною, тричі їм потрібно, четверо, раз приїхати і подати документи, перший екзамен, другий екзамен, третій екзамен і каже "слухайте, кожного разу, втрюх їдемо, кожного разу 1700", щось там другий раз на батька кажуть "дивіться, а ви уже не перший раз – 5100".

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Злосний.

Він каже, хто до вас поїде в... От прямим текстом мені каже, Дмитро Валерійович, хто до вас взагалі поїде на навчання? Ми ж не просто так вирішили їхати. Всі ж закрили КПВВ, ми їдемо через Росію. А як нам їхати? Не їхати взагалі? Так ми і бачимо, що ви нас не чекаєте.

Ми цей закон прийняли і ми тепер вимагаємо, щоб він працював до всіх людей. Ми ж не кажемо "поза КПВВ, хто там займається..." нас це не цікавить. Нас цікавлять саме люди, які дійсно їдуть з гуманітарних підстав, а гуманітарні підстави всі.

Більше всього я був просто вражений, задля тієї дитини ми робили цей закон, дитина їде, вже вона їхала сама і каже, да, у мене не було, у мене попросили письмовий виклик з українського вузу. Я кажу, немає. Все. А як ми повіримо що ти їдеш на навчання? Все 1700, поїхав, 1700.

ЛИСЮК Ю.О. Це прикрий випадок. Всі люди, можливо, десь наш військовослужбовець помилився...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та ні, знову ж таки, якщо в постанові написано, що громадянин України не повинен підтверджувати це, не повинен, то навіщо... От я і хотів голові Державної служби задати окремо... Я ж розумію, що прикордонник, який там стоїть, він... Да, я розумію, при всій повазі, ви скажете, да, у нас закони України... Ні, у вас внутрішнє розпорядження, як діяти і все. Я більш ніж переконаний, що у вас є внутрішнє роз'яснення цього закону, де чітко написано... Ну, так же ж? Попросити, подивився, якщо є – добре, якщо немає – адмінштраф.

Я і хочу почути від Голови Державної прикордонної служби, на підставі якої норми закону він таке внутрішнє розпорядження зробив і тепер вимагає від вас, щоб ви вимагали від громадян України підтверджувати гуманітарні підстави.

(Загальна дискусія)

ТКАЧЕНКО М.М. Я думаю, що якщо Президент про це дізнається, це буде дуже для нього нова інформація, тому що саме він, це перша людина, яка хоче реінтеграції людей і так далі, а ми щось віддаляємо все це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І всі закони вступають в дію після підпису Президента.

Тому є пропозиція на наступне засідання офіційний лист від нашого комітету буде йти на Голову Державної прикордонної служби. Ми вимагаємо

від керівництва Державної прикордонної служби прибути на засідання нашого комітету в рамках повноважень нас як народних депутатів, контрольних функцій, і прозвітувати, на якій підставі продовжується накладення адміністративних стягнень на громадян України, які постійно проживають на тимчасово окупованих територіях.

Дякую, колеги.